

EUROPEES PARLEMENT

2009 - 2014

Zittingsdocument

A7-0261/2013

15.7.2013

AANBEVELING AAN DE RAAD, DE COMMISSIE EN DE EUROPESE DIENST VOOR EXTERN OPTREDEN

betreffende het EU-beleid inzake Belarus
(2013/2036(INI))

Commissie buitenlandse zaken

Rapporteur: Justas Vincas Paleckis

INHOUD

	Blz.
ONTWERPAANBEVELING VAN HET EUROPEES PARLEMENT AAN DE RAAD, DE COMMISSIE EN DE EUROPESE DIENST VOOR EXTERN OPTREDEN	3
UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE	17

ONTWERPAANBEVELING VAN HET EUROPEES PARLEMENT AAN DE RAAD, DE COMMISSIE EN DE EUROPESE DIENST VOOR EXTERN OPTREDEN

betreffende het EU-beleid inzake Belarus (2013/2036(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien zijn resolutie van 26 oktober 2012 over de situatie in Belarus na de parlementsverkiezingen van 23 september 2012¹,
- gezien zijn resolutie van 29 maart 2012 over de situatie in Belarus²,
- gezien zijn resolutie van 12 mei 2011 over Belarus³,
- gezien zijn resolutie van 20 januari 2011 over de situatie in Belarus⁴,
- gezien zijn resolutie van 12 september 2012 over het jaarverslag van de Raad aan het Europees Parlement over het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid⁵,
- gezien zijn resolutie van 14 december 2011 over de herziening van het Europees nabuurschapsbeleid⁶,
- gezien de resolutie die de conferentie van het nationaal platform van het Forum van de maatschappelijke organisaties in het kader van het oostelijk partnerschap op 1 juni 2013 heeft goedgekeurd,
- gezien zijn resolutie van 7 april 2011 over de herziening van het Europees nabuurschapsbeleid – oostelijke dimensie⁷,
- gezien de verklaring van Praag die in 2009 op de top van het oostelijk partnerschap is opgesteld,
- gezien de conclusies van de Raad Buitenlandse Zaken van 15 oktober 2012 en de verordening van de Raad van 6 november 2012 betreffende beperkende maatregelen ten aanzien van Belarus⁸,
- gezien artikel 97 van zijn Reglement,
- gezien de aanbeveling van de Commissie buitenlandse zaken (A7-0261/2013),

---

¹ Aangenomen teksten, P7_TA(2012)0410.

² Aangenomen teksten, P7_TA(2012)0112.

³ Aangenomen teksten P7_TA(2011)0244.

⁴ PB C 136 E van 11.5.2012, blz. 57.

⁵ Aangenomen teksten, P7_TA(2012)0334.

⁶ Aangenomen teksten, P7_TA(2011)0576.

⁷ Aangenomen teksten, P7_TA(2011)0153.

⁸ PB L 307 van 7.11.2012, blz. 1.

- A. overwegende dat er sinds 1994 in Belarus geen vrije en eerlijke verkiezingen zijn gehouden overeenkomstig een kieswet die aan de internationale normen voldoet;
- B. overwegende dat door de grondwettelijke hervorming van 1996 het beginsel van scheiding van machten nagenoeg geheel terzijde is geschoven en de politieke oppositie sindsdien niet meer in de politieke instellingen vertegenwoordigd is en geen deelgenoot meer is in het uitstippelen en uitvoeren van de politieke koers van het land;
- C. overwegende dat de Europese Raad in 1997 de ratificatie van de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst opschortte en de interim-handelsovereenkomst bevroor, zodat de betrekkingen tussen de EU en Belarus nog altijd berusten op de handels- en samenwerkingsovereenkomst van 1989;
- D. overwegende dat de mensenrechten en fundamentele vrijheden gedurende dezelfde periode systematisch en massaal met voeten zijn getreden, met name ten aanzien van de vrijheid van meningsuiting, vereniging en vergadering;
- E. overwegende dat het Europees Parlement het Belarussische parlement niet als legitiem erkent; overwegende dat in de afgelopen tien jaar slechts één officiële delegatie van het Europees Parlement een bezoek aan Belarus heeft gebracht, te weten in 2010;
- F. overwegende dat democratische transformatie een haalbaardere kaart wordt als hervormingsgezinde delen van de thans heersende elites zich voor hervormingen zouden inzetten; dat de belangrijkste impulsen evenwel dienen te komen van maatschappelijke organisaties en particuliere ondernemingen;
- G. overwegende dat Belarus als enig Europees land de doodstraf toepast; overwegende dat de familie van veroordeelden en het publiek de datum van terechtstelling niet te weten komen, dat hun lichaam niet aan de familie wordt vrijgegeven om te kunnen worden begraven en dat de familie zelfs niet de plaats van teraardebestelling wordt meegedeeld;
- H. overwegende dat 70% van de Belarussische bevolking veranderingen in hun land wenst, maar dat een deel van de bevolking inziet dat ingrijpende veranderingen in eerste instantie tot een verslechtering van het levenspeil zullen leiden¹;
- I. overwegende dat het met de betrekkingen tussen de EU en Belarus in de periode 2008-2010 enigszins de goede kant opging toen Belarus zich bereid toonde om constructieve betrekkingen met de EU te ontwikkelen en er een zekere beweging te zien was om de voorwaarden voor de activiteiten van het maatschappelijk middenveld, de oppositie en de vrije pers te verbeteren; overwegende echter dat als gevolg van het hardhandige optreden na de presidentsverkiezingen in 2010 en de verscherping van het repressieve beleid, getuige de arrestatie van presidentskandidaten gevolgd door massale arrestaties, politiek gemotiveerde strafprocessen tegen vertegenwoordigers van de oppositie alsmede een golf van repressie tegen mensenrechtenactivisten en onafhankelijke media, deze betrekkingen aanzienlijk zijn verslechterd;
- J. overwegende dat de EU haar restrictieve maatregelen bijgevolg heeft herzien en

---

¹ Gegevens van het Independent Institute of Socio-economic Studies, april 2013.

uitgebreid (deze gelden momenteel voor 242 personen en 30 organisaties), terwijl de Belarussische autoriteiten tegelijkertijd een aantal politici, ambtenaren, onder wie vertegenwoordigers van internationale organisaties, journalisten en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties de toegang tot het land blijven ontzeggen;

- K. overwegende dat de top van het oostelijk partnerschap in Vilnius opnieuw een belangrijke kans biedt om te komen tot een voorwaardelijke en geleidelijke verbetering van de betrekkingen tussen de EU en Belarus, op voorwaarde dat alle politieke gevangenen worden vrijgelaten en politiek gerehabiliteerd;
- L. overwegende dat wanneer er onder bovengenoemde voorwaarde een consistente politieke dialoog met de Belarussische autoriteiten tot stand wordt gebracht, dit moet leiden tot betrokkenheid van het maatschappelijk middenveld en de oppositie bij de dialoog tussen de verschillende belanghebbenden en de uitvoering van de hervormingen;
- M. overwegende dat de daling van het absolute aantal politiek gemotiveerde arrestaties (van 868 in 2011 tot 235 in 2012 volgens berichten van het centrum voor mensenrechten Viasna) wellicht is toe te schrijven aan de heersende sfeer van onderdrukking en intimidatie;
- N. overwegende dat als gevolg van recente restrictieve wetwijzigingen de repressie van het maatschappelijk middenveld, waaronder mensenrechtenactivisten, onafhankelijke media en advocaten, verder is toegenomen; overwegende dat de algemene situatie op het gebied van de mensenrechten en fundamentele vrijheden betreurenswaardig is en een punt van grote zorg blijft, zoals naar voren komt uit het verslag 2013 van de speciale rapporteur van de VN inzake Belarus; overwegende dat de betrekkingen met de EU verder verslechteren door het dove oor dat de Belarussische autoriteiten de oproepen van de internationale gemeenschap toekeren en dat het land zich ook daardoor steeds verder in een isolement plaatst;
- O. overwegende dat het nuttig kan zijn om te blijven streven naar een uniforme strategie en een actieplan, wil de politieke oppositie haar doelstellingen bereiken; overwegende dat concrete maatregelen, zoals gezamenlijke kandidatenlijsten voor de lokale verkiezingen in 2014, de opstelling van een gezamenlijk politiek programma en de presentatie van één kandidaat voor de presidentsverkiezingen in 2015, in dit verband positieve ontwikkelingen zijn;
- P. overwegende dat de Europese dialoog over modernisering die in 2012 met de Belarussische samenleving is aangegaan, een positief effect heeft gehad met het oog op het starten van een constructief debat in de Belarussische samenleving over de noodzakelijke hervormingen in het land en het informeren van de bevolking over de EU; overwegende evenwel dat het concept, het doel, de strategie, de adequate financiering en de beheerstructuur van deze dialoog nader moeten worden uitgewerkt en dat deze dialoog beter moet worden ingepast in de initiatieven in het kader van het oostelijk partnerschap;
- Q. overwegende dat Belarus de 50e plaats op de nieuwste Human Development Index van de VN van 2012 inneemt, terwijl Rusland op de 55e plaats staat en de landen van het oostelijk partnerschap nog lager (Georgië (72), Oekraïne (78), Azerbeidzjan (82), Armenië (87) en Moldavië (113));

- R. overwegende dat het socialezekerheidsstelsel een van de belangrijkste redenen is van de relatieve sociale stabiliteit in het land, waarbij mensen steun trekken en in ruil daarvoor politiek inactief blijven; overwegende dat 65% van de Belarussen een vorm van staatssteun ontvangt, bijvoorbeeld een pensioen, een studiebeurs of een werkloosheidsuitkering;
- S. overwegende dat het werkloosheidscijfer kunstmatig laag kan worden gehouden door middel van subsidies voor staatsbedrijven, die ongeveer 70% van het bbp genereren en 50% van de actieve bevolking in dienst hebben;
- T. overwegende dat de Belarussische autoriteiten tot nu hebben aangegeven geopolitiek geïnteresseerd te zijn in verdere economische integratie met Rusland middels de oprichting van de Euraziatische economische en douane-unie; overwegende dat de afgelopen jaren het leeuwendeel van de directe buitenlandse investeringen in Belarus van Russische oorsprong was; overwegende dat in de afgelopen decennia zo'n 700.000 Belarussen voor het werk naar Rusland zijn geëmigreerd, met name naar Moskou en St. Petersburg;
- U. overwegende dat er zowel vanuit de EU als uit Belarus signalen te vernemen zijn over een hervatting van de onderhandelingen over de toetreding van Belarus tot de WTO, met name in verband met de toetreding van Rusland tot de WTO;
- V. overwegende dat uit recent opiniepeilingen in het kader van de EU-nabuschapsbarometer naar voren komt dat meer dan 50% van de Belarussische bevolking van mening is dat de EU een grotere rol zou moeten spelen op het gebied van economische ontwikkeling, handel en regionale samenwerking met Belarus;
- W. overwegende dat het recentelijk door de Belarussische autoriteiten afgekondigde moderniseringsprogramma volgens deskundigen vooral gericht is op verbetering van de industriële basisinfrastructuur, terwijl het land behoefte heeft aan verdergaande economische hervormingen en een transparant ondernemingsklimaat wenst, alsook minder overheidscontrole in alle bedrijfssectoren;
- X. overwegende dat de situatie in Belarus kan worden gekenschetst door een gebrek aan vertrouwen in het rechtsstelsel, omdat het onvoldoende onafhankelijk is en politiek gemotiveerde vonnissen voortbrengt;
- Y. overwegende dat Belarus de 123e plaats inneemt op de Corruption Perceptions Index 2012 van Transparency International op een totaal van 176 landen en gebieden, tegenover Oekraïne de 144e, Azerbeidzjan de 139e, Rusland de 133e, Armenië de 105e, Moldavië de 94e en Georgië de 51e;
- Z. overwegende dat in de financiële perspectieven voor 2007-2013 een bedrag van 33,4 miljoen euro gereserveerd was voor grensoverschrijdende samenwerkingsprojecten tussen Belarus en de omliggende landen in het kader van het Europees Nabuurschaps- en Partnerschapsinstrument (ENPI) en dat momenteel ongeveer 60 gemeenten deelnemen aan 50 gezamenlijke grensoverschrijdende samenwerkingsprojecten tussen Letland, Litouwen en Belarus;

- AA. overwegende dat in 2012 twee personen zijn geëxecuteerd, hoewel het gerechtelijk proces tegen hen niet voldeed aan de criteria voor een eerlijk proces; overwegende dat er na een lange periode in 2012 niemand ter dood is veroordeeld, maar dat er in 2013 opnieuw terdoodveroordelingen hebben plaatsgevonden;
- AB. overwegende dat Belarus volgens de World Press Freedom Index voor 2013 van Reporters without Borders op een totaal van 179 landen gestegen is van de 168e naar de 157e plaats, maar nog altijd het laagst staat van alle landen van het oostelijk partnerschap (Azerbeidzjan (156), Oekraïne (126), Georgië (100), Armenië (74), Moldavië (55));
- AC. overwegende dat de toegang tot onafhankelijke tv- en radiozenders en gedrukte media momenteel slecht is en de staatsmedia de toegang tot informatie beheersen;
- AD. overwegende dat in Belarus de vrijheid van de media op onaanvaardbare wijze aan banden wordt gelegd, met name door de intimidatie van journalisten die het land niet mogen verlaten, wetgeving die de omroep- en internetvrijheid inperkt, alsook selectieve rechtspraak tegen onafhankelijke journalisten, zoals in drie in de zomer van 2012 ingeleide strafzaken;
- AE. overwegende dat in 2012 op grond van oneigenlijke argumenten minstens vijftien activisten en journalisten Belarus niet mochten verlaten;
- AF. overwegende dat er nog steeds politieke gevangenen in Belarus zijn¹, onder wie Ales Bialiatski, mensenrechtenactivist en kandidaat voor de Sacharovprijs, die psychisch en lichamelijk zwaar is gemarteld, onder meer met doodsbedreigingen, ongerechtvaardigde overbrengingen, ontoereikende gezondheidszorg en ontzegging van alle contact met familieleden; overwegende dat de vrijlating en politieke rehabilitatie van alle politieke gevangenen, en de vooruitgang van Belarus bij het nakomen van zijn internationale verplichtingen en de eerbiediging van de fundamentele mensenrechten, de rechtsstaat en de democratische vrijheden, de belangrijkste voorwaarden blijven voor de normalisering van de betrekkingen tussen de EU en Belarus;
- AG. overwegende dat Belarus als enig land van de groep landen van het oostelijk partnerschap nog geen officiële mensenrechteninstelling heeft;
- AH. overwegende dat censuur een ernstig politiek probleem is in Belarus;
- AI. overwegende dat de Belarussische autoriteiten in 2012 hun wetgeving hebben gewijzigd, waardoor de KGB uitgebreide bevoegdheden heeft gekregen om vrijelijk dwangmaatregelen toe te passen; overwegende dat de veiligheidsdiensten conform de nieuwe wetgeving onbepaald mogen binnendringen en zowel Belarussische staatsburgers als diplomaten en vertegenwoordigers van internationale instellingen die immuniteit genieten, mogen arresteren en vasthouden; overwegende dat KGB-medewerkers door een bepaling in deze wet ook zijn vrijgesteld van alle wettelijke aansprakelijkheid voor door hen veroorzaakt letsel; overwegende dat de Belarussische speciale eenheden uitgebreide bevoegdheden hebben gekregen voor het uiteendrijven van

---

¹ Op de lijst van politieke gevangenen staan ook de namen van Mikalai Statkevich, Dzmitry Dashkevich, Pavel Seviarynets, Eduard Lobau, Mikalay Antukhovich, Mikalay Dziadok, Ihar Alienevich, Aliaksandr Franskevich.

manifestaties;

- AJ. overwegende dat in 2011 het ontvangen van buitenlandse subsidies strafbaar is gesteld en het begrip landverraad is uitgebreid, waardoor de autoriteiten organisaties en personen die financiering uit het buitenland ontvangen of deelnemen aan activiteiten op internationaal niveau strafrechtelijk kunnen vervolgen;
- AK. overwegende dat volgens de eind 2011 gewijzigde wet op de "massabijeenkomsten" het houden van een massabetoging kan leiden tot strafrechtelijke aansprakelijkheid voor schending van de openbare orde; overwegende dat organisatoren van grote betogingen verplicht zijn om de autoriteiten informatie te verstrekken over hun financieringsbronnen;
- AL. overwegende dat de Belarussische autoriteiten met hun afwijzing van de oproepen van de EU om zich naar internationaal aanvaarde democratische normen te voegen, een beleid voeren van een aan het Belarussische volk opgelegd zelfisolement;
- AM. overwegende dat het Belarussische Ministerie van Justitie in 2012 geweigerd heeft 19 ngo's en twee politieke partijen in te schrijven en dat leden van niet-ingeschreven organisaties in Belarus continu worden geïntimideerd, lastiggevallen en vervolgd;
- AN. overwegende dat Belarus onder het Europees nabuurschapsbeleid valt, maar er gezien de politieke situatie nog geen actieplan voor bestaat;
- AO. overwegende dat de bijstand aan Belarus momenteel wordt toegekend uit hoofd van het landenstrategiedocument 2007-2013;
- AP. overwegende dat er momenteel slechts 20 Belarussische deskundigen deelnemen aan uiteenlopende ENPI-projecten, terwijl dat er in 2008 nog 120 waren;
- AQ. overwegende dat het nationaal platform van het Forum van de maatschappelijke organisaties in het kader van het oostelijk partnerschap een belangrijke en betrouwbare partner is alsook een uniek communicatiekanaal voor de EU met de Belarussische bevolking;
- AR. overwegende dat meer dan de helft van de Belarussische burgers toegang heeft tot internet; overwegende dat elektronische media nieuwe mogelijkheden bieden voor bredere toegang tot onafhankelijke media, hoewel in regerings- en onderwijsinstellingen een aantal het regime onwelgevallige websites geblokkeerd is;
- AS. overwegende dat de Belarussische autoriteiten actief deelnemen aan bijeenkomsten van deskundigen in het kader van het multilaterale onderdeel van het oostelijk partnerschap, in het bijzonder grensoverschrijdende samenwerkingsprojecten;
- AT. overwegende dat 58 steden en gemeenten in Polen, 47 in Litouwen en 30 in Letland een vruchtbaar samenwerkingsverband hebben met hun partnersteden en -gemeenten in Belarus, alsook dat de Euregio Nemunas-Neman-Niemen, die Litouwen, Polen, het district Kaliningrad en Belarus samenbrengt in een structuur ter uitvoering van gemeenschappelijke projecten, mag worden aangemerkt als een goed praktijkvoorbeeld;

- AU. overwegende dat de afgelopen jaren aan Belarussen per hoofd van de bevolking het grootste aantal Schengenvisa ter wereld is verstrekt; evenwel overwegende dat zij veel meer geld en in vele gevallen ook veel meer tijd en moeite kwijt zijn voor de visumaanvraagprocedure dan burgers van andere landen van het oostelijk partnerschap en Russen;
- AV. overwegende dat de Belarussische regering weliswaar tracht buitenlandse investeringen aan te trekken - dit met een goed opgeleide arbeidsbevolking, een privatiseringsprogramma, zes vrije economische zones en een technologiepark - maar dat er duidelijk sprake is van systematische staatsinterventie in de particuliere sector;
- AW. overwegende dat Belarus onlangs toegetreden is tot Greco, het mechanisme voor corruptiebestrijding van de Raad van Europa, en tevens lid is geworden van Greta, het mechanisme ter bestrijding van mensenhandel;
1. richt de volgende aanbevelingen aan de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid/vicevoorzitter van de Commissie (HV/VV), de EDEO, de Raad, de Commissie en de lidstaten: zij dienen
    - a. de Belarussische autoriteiten op te roepen de mensenrechten te eerbiedigen en te werken aan een democratische transitie om zo een einde maken aan het zelfopgelegde isolement van het land ten opzichte van de rest van Europa;
    - b. te herhalen dat als absolute voorwaarde voor vooruitgang in de bilaterale betrekkingen, die kan leiden tot de geleidelijke opheffing van de restrictieve maatregelen van de EU en dooi in de betrekkingen tussen de EU en Belarus, alle resterende politieke gevangenen onvoorwaardelijk en onmiddellijk moeten worden vrijgelaten en in hun politieke en burgerrechten hersteld;

Over de politieke dialoog

- c. het Litouwse voorzitterschap en de top van het oostelijk partnerschap in Vilnius aan te grijpen als nieuwe belangrijke gelegenheid om de betrekkingen met Belarus te verbeteren, zodra alle politieke gevangenen zijn vrijgelaten, met het oog op een nieuw begin van de politieke dialoog o.a. over democratische hervormingen, vrije en eerlijke verkiezingen, eerbiediging van de beginselen van de rechtsstaat, de mensenrechten en de fundamentele vrijheden alsmede gesprekken met de oppositie en het maatschappelijk middenveld, mits de Belarussische autoriteiten respect aan de dag leggen voor deze fundamentele waarden;
- d. optimaal gebruik te maken van de tijdelijke en voorwaardelijke verwijdering van de zittende minister van Buitenlandse Zaken van de zwarte lijst van de EU voor visumverlening, om het belangrijkste en essentiële diplomatieke communicatiekanaal met Belarus te verbreden, met name teneinde deze in staat te stellen deel te nemen aan de top van het oostelijk partnerschap; in de allereerste plaats voor een betekenisvolle dialoog over de vrijlating van politieke gevangenen; maar om desalniettemin hard te blijven ten aanzien van het visumverbod en het bevrozen van tegoeden voor degenen die rechtstreeks betrokken zijn bij de schending van de democratische verkiezingsnormen en de mensenrechten;

- e. de huidige beperkende maatregelen van de EU tegen Belarussische ambtenaren en entiteiten aan een diepgravende analyse te onderwerpen teneinde, zo nodig, de doeltreffendheid van die maatregelen te verbeteren en het toepassingsgebied, het karakter en de geldigheid ervan aan te passen aan de binnenlandse ontwikkelingen en de ontwikkelingen op het vlak van de betrekkingen met de EU;
- f. een strategische "routekaart" voor te bereiden, geënt op het gezamenlijke interim-plan en gebaseerd op het beginsel van "meer voor meer", waarop de prioritaire hervormingsgebieden in Belarus worden aangegeven met het oog op de verbetering van de betrekkingen en een doeltreffende samenwerking in het kader van het Europees nabuurschapsbeleid (ENB), mits er concreet aan democratische hervormingen wordt gewerkt;
- g. zodra de verkiezingen door internationale organisaties als vrij en eerlijk worden erkend, het Europees Parlement te raadplegen over het opnemen van nieuwe voorstellen inzake de interparlementaire betrekkingen, zowel bilateraal als in het kader van de Parlementaire Vergadering Euronest, met handhaving van de EU-steun voor de democratische krachten en het maatschappelijk middenveld van Belarus;
- h. ervoor te zorgen dat de lidstaten overeenkomstig artikel 24 VEU het EU-standpunt inzake Belarus steunen en zich in hun bilaterale betrekkingen conformeren aan het optreden van de EU; te benadrukken dat wanneer alle EU-lidstaten en andere democratische landen vastbesloten zijn om eendrachtig op te treden, de toepassing van de universele democratische waarden en de uitvoering van hervormingen in Belarus succesvol kunnen worden bevorderd;
- i. de dialoog te stimuleren met ambtenaren die niet persoonlijk bij de onderdrukking van burgers betrokken zijn geweest, dit versterking van de samenwerking tussen de EU en Belarus; bij te dragen tot hun interactie met de maatschappelijke organisaties in Belarus, om uiteindelijk het pad te effenen voor hervormingen;
- j. het maatschappelijk middenveld in bredere zin, zoals onder meer vakbonden en vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, alsook de politieke oppositie aan te moedigen om zich sterker te mengen in de dialoog over modernisering; uitgaande van de aanbevelingen van het nationaal platform van het Forum van de maatschappelijke organisaties, openbare inspraakrondes te organiseren over het concept, het doel, de strategie en de beheerstructuur van deze dialoog; de dialoog via de nodige financiële steun en deskundigheid verder te ondersteunen en de communicatiecampagne over de inhoud van de dialoog en wat ermee beoogd wordt, te versterken;
- k. erop toe te zien dat elke vorm van deelname van de autoriteiten aan de dialoog over modernisering, naast en op voet van gelijkheid met de democratische oppositie en het maatschappelijk middenveld, volledig strookt met de democratische beginselen en gericht is op het ontwikkelen van een concurrerende economie en het bevorderen van democratische hervormingen, een pluralistische samenleving en de rechtsstaat;
- l. te verklaren dat het maatschappelijk middenveld een cruciale partij is bij de politieke dialoog van de EU als het gaat om de bevordering van democratische veranderingen in

Belarus, en daarom steun te geven aan het idee om in de aanloop naar de derde top van het oostelijk partnerschap, in Vilnius een middenveldconferentie te beleggen;

- m. ten volste gebruik te maken van het Europees Fonds voor Democratie (EFD) teneinde de belangrijkste pleitbezorgers van democratie en mensenrechten in Belarus te ondersteunen, in het bijzonder degenen die moeite hadden om traditionele EU-steun te verkrijgen;
- n. Rusland en de landen van het oostelijk partnerschap aan te sporen om Belarus op te roepen alle politieke gevangenen onmiddellijk en onvoorwaardelijk vrij te laten en politiek te rehabiliteren alsook om zich verder te onthouden van politiek gemotiveerde intimidatie;
- o. erop toe te zien dat vertegenwoordigers van de EU en de lidstaten die Belarus bezoeken regelmatig contact onderhouden met vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld en de oppositie, teneinde te zorgen voor een evenwichtige deelname van alle partijen aan de processen in verband met de betrekkingen tussen de EU en Belarus;
- p. alle beschikbare beleidsopties te bekijken om Belarus ertoe aan te moedigen dat het:
  - uitgaande van de aanbevelingen van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE) en het Bureau voor Democratische Instellingen en Mensenrechten (ODIHR), de hervormingen van de kieswet volledig doorvoert teneinde een pluralistisch politiek bestel tot stand te brengen dat berust op vrije en eerlijke verkiezingen en waar beleidsideeën de vrucht zijn van echte politieke concurrentie tussen politieke partijen als bouwsteen van de democratie;
  - toestemming geeft voor de heropening van het gesloten OVSE-kantoor in Minsk;
  - een einde maakt aan alle belemmeringen en beperkingen die voor de democratische oppositie, maatschappelijke organisaties en ngo's gelden ten aanzien van de uitoefening van de vrijheid van vereniging, meningsuiting, verkeer, vreedzame vergadering en denken, waaronder belemmeringen van de registratie, en toestaat dat technische bijstand voor internationale samenwerking normaal kan worden verstrekt en ontvangen; de bepalingen in zijn wetboek van strafrecht inzake deelname aan niet-geregistreerde organisaties hervormt;
  - de noodzakelijke institutionele veranderingen aanbrengt om de onafhankelijkheid van de rechtspraak te verzekeren, overeenkomstig de aanbevelingen van de speciale VN-rapporteur over de onafhankelijkheid van rechters en advocaten, alsmede de onafhankelijkheid van advocaten door de wet op de juridische beroepsgroep aan te passen en daadwerkelijk toe te passen;
  - de in 2013 uitgesproken doodvonnissen niet uitvoert en een moratorium voor

de doodstraf instelt, gevolgd door afschaffing van de doodstraf;

- uitvoering geeft aan de besluiten over individuele gevallen van het VN-Mensenrechtencomité en de VN-Werkgroep inzake willekeurige detentie, alsmede aan de aanbevelingen van de VN-Commissie tegen marteling uit 2011, om een eind te maken aan de onmenselijke en mensonterende behandeling van personen;
  - volledig samenwerkt met de speciale VN-rapporteur voor de mensenrechtensituatie in Belarus bij de behandeling van de ernstige zorgen die deze in zijn rapport van april 2013 heeft neergelegd, en zijn verzoek om toegang tot het land honoreert;
  - het penitentiaire stelsel volledig moderniseert en de samenwerking met de Raad van Europa intensiveert, in de eerste plaats door ondertekening van het Europees Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of onterende behandeling of bestraffing, dat het Europees Comité inzake de voorkoming van folteringen regelmatig toegang biedt tot detentiecentra, met name die waar zich politieke gevangenen en mensenrechtenactivisten bevinden; vertegenwoordigers van andere relevante internationale en nationale organisaties, diplomaten, maatschappelijke organisaties en familieleden van politieke gevangenen toegang geeft tot de gevangenissen in Belarus;
  - een onafhankelijke en in alle opzichten functionele nationale mensenrechteninstelling opricht, bijvoorbeeld in de vorm van een ombudsman;
  - gelijke kansen en rechten voor alle nationale minderheden waarborgt en ervoor zorgt dat zij worden geïntegreerd en niet gediscrimineerd, en daarbij zorg draagt voor normalisering van de situatie van de Unie van Polen in Belarus; een einde maakt aan de marginalisering van de Romaminderheid en vooruitgang boekt bij de eerbiediging van religieuze rechten en vrijheden alsmede de non-discriminatie van LGBT-personen;
- q. met betrekking tot de daadwerkelijke vrijheid van en toegang tot de media de volgende maatregelen te nemen: Belarus ertoe aansporen de beperkingen op de accreditatie van journalisten en op het gebruik van satelliettelevisie op te heffen en de financiële en technische bijstand van de EU aan alle soorten onafhankelijke media (binnen en buiten het land) te intensiveren, opdat de exploitatie daarvan op termijn haalbaar blijft en deze media potentieel breed toegankelijk worden; hulp bieden bij het invullen van aanvragen voor steun uit Europese programma's en bij het ontwikkelen van gezamenlijke projecten en consortia met internationale persagentschappen en buitenlandse media;

Over samenwerking op economisch en energiegebied

- r. te streven naar een constructieve technische dialoog tussen de EU en Belarus over macro-economische ontwikkelingen en financiële kwesties om een geloofwaardige toezegging van Belarus te verkrijgen met het oog op macro-economische en structurele hervormingen, waaronder de privatisering van staatsbedrijven, de

liberalisering van de prijzen, de handel en het bankstelsel, de ontwikkeling van een adequaat sociaal vangnet en de corruptiebestrijding;

- s. verder te benadrukken dat bovengenoemde hervormingen - mits voldaan is aan de belangrijkste politieke voorwaarden - cruciaal zijn voor de economische ontwikkeling van Belarus, Europese investeringen en internationale leningen gemakkelijker zouden maken, een positief signaal zouden kunnen zijn voor het wegnemen van de huidige obstakels in de WTO-onderhandelingen en daarmee een verdere integratie in de wereldeconomie mogelijk zouden maken;
- t. technische bijstand te verlenen om een gunstig ondernemingsklimaat te creëren waarin alle bedrijven, en met name kmo's, dezelfde randvoorwaarden, investeringsveiligheid en gelijke kansen hebben;
- u. verder met Belarus in gesprek te gaan over werkgelegenheidskwesties, waaronder menselijk kapitaal en de ontwikkeling van vaardigheden die aansluiten op de behoeften van de arbeidsmarkt;
- v. Belarus aan te moedigen om de aanbevelingen van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) na te komen, in het bijzonder ten aanzien van de vrijheid van vereniging, de registratie en de activiteiten van onafhankelijke vakbonden; Belarus ertoe aan te sporen zijn wetgeving zodanig te wijzigen dat werknemers zowel in de publieke als in de private sector hun baan vrij en zonder enige beperkingen kunnen opzeggen;
- w. er bij Belarus op aan te dringen dat het de strengste internationale veiligheidsnormen toepast en een werkelijk onafhankelijke milieueffectbeoordeling uitvoert bij de bouw en exploitatie van alle elektriciteitscentrales en daarbij optimaal gebruik maakt van de deskundigheid en de financiering uit alle beschikbare internationale instrumenten, met volledige inachtneming van de bestaande internationale wetgeving, zoals het Verdrag van Espoo en het Verdrag van Aarhus, en overeenkomstig de toezegging van 23 juni 2011 om uitgebreide risico- en veiligheidsanalyses uit te voeren (stresstests), daarbij rekening houdend met de door de Europese Commissie en de Groep Europese Regelgevers op het gebied van nucleaire veiligheid overeengekomen specificaties;
- x. bijstand te verlenen bij de diversifiëring van het energieaanbod en de aanvoerroutes in Belarus en met dit land de goede praktijken van de EU te delen bij de uitvoering van internationale en regionale projecten in het kader van de "groene economie", waarbij steun wordt verleend voor energie-efficiëntie en hernieuwbare energiebronnen;
- y. verdergaande regionale samenwerking met Belarus te bevorderen, o.a. door middel van de sectoriële initiatieven van het oostelijk partnerschap, met name op het gebied van handel, energie, milieu en vervoer; de organisatie van bilaterale economische fora als beste praktijk aan te moedigen en daarbij tevens naar meer capaciteitsopbouw door niet-overheidsactoren te streven alsook naar de bevordering van goed bestuur en de hervorming van het openbaar bestuur;
- z. de door de kernramp in Tsjernobyl getroffen bevolking verdere technische ondersteuning en gezondheidszorg te blijven bieden;

- aa. Belarus aan te moedigen om de exploratie en ontwikkeling van onconventionele energiebronnen ter hand te nemen;

Over het grensbeheer

- ab. de samenwerking tussen de EU en Belarus bij het grensbeheer en de bestrijding van grensoverschrijdende criminaliteit te versterken en met name Belarus bij te staan bij de ontwikkeling van zijn transitosysteem, de modernisering van de douane- en grenscontroleprocedures en de volledige uitvoering van het EU-concept van geïntegreerd grensbeheer;
- ac. te waarborgen dat diplomaten en politici uit de EU onbeperkte toegang tot en reismogelijkheden in Belarus hebben;
- ad. in wederzijds belang bijscholing te verzorgen om het Belarussische agentschap voor grensbeheer vertrouwd te maken met het Schengenacquis;
- ae. de verlening van passende technische bijstand in overweging te nemen voor de installatie aan EU-zijde van moderne grenscontrolesystemen en moderne infrastructuur;
- af. de desbetreffende Belarussische diensten passende scholing te geven over de beste praktijken van de EU op het vlak van de invoering van biometrische paspoorten;
- ag. een mobiliteitspartnerschap EU-Belarus in het leven te roepen en Belarus aan te moedigen tot actieve deelname aan het Panel over migratie en asiel in het kader van het oostelijk partnerschap;
- ah. de samenwerking tussen Belarus en het Ontwikkelingsprogramma van de Verenigde Naties (UNDP) en het Kinderfonds van de Verenigde Naties (UNICEF) te stimuleren ter ondersteuning van programma's voor de bestrijding van mensenhandel;

Over maatschappelijke organisaties en intermenselijke contacten

- ai. het aandeel van de projecten te verhogen die de brede bevolking meer voordeel opleveren en voor de mensen beter zichtbaar zijn, zodat het begrip bij de burgers voor de waarden, de normen en het beleid van de EU groeit en de voordelen van de EU als model en op het gebied van deskundigheid beter uit de verf komen; tegen deze achtergrond de door het Forum van de maatschappelijke organisaties geboden kansen aan te grijpen, in het bijzonder gezien de aanstaande bijeenkomst in Chisinau in oktober dit jaar;
- aj. zich systematisch en compromisloos te verzetten tegen desinformatie en misleidende informatie van de kant van de Belarussische autoriteiten over het EU-beleid en EU-projecten door middel van vrijgave en verspreiding van alle noodzakelijke informatie (gegevens, cijfers en wetgeving);
- ak. meer technische en financiële steun te verlenen, onder meer via het nieuwe Europees Fonds voor Democratie, aan maatschappelijke organisaties, onafhankelijke ngo's, mensenrechtenactivisten en vakbonden in Belarus of in de lidstaten met een

belangrijke impact op Belarus; het maatschappelijk middenveld actiever te betrekken bij de tenuitvoerlegging, monitoring en beoordeling van door de EU gefinancierde projecten; tevens de communicatie en verspreiding van informatie over de EU aanzienlijk te verbeteren om de EU-benadering van grondrechten en fundamentele vrijheden voor de burgers begrijpelijker te maken en hen te doordringen van de noodzaak van sociaaleconomische vooruitgang;

- al. steun te verlenen aan organisaties die zich inzetten voor democratie en mensenrechten, niet alleen organisaties die zijn gevestigd in Belarus, maar ook organisaties die daarbuiten hun zetel hebben, aangezien de Belarussische autoriteiten consequent weigeren om ze te registreren;
- am. de Belarussische autoriteiten te verzoeken Besluit A/HRC/WGAD/2012/39 van de VN-Werkgroep inzake willekeurige detentie in de zaak van mensenrechtenactivist Ales Bialiatski ten uitvoer te leggen, waarin in het bijzonder gesteld werd dat de detentie van de heer Bialiatski, voorzitter van het mensenrechtencentrum "Viasna" en vicevoorzitter van de Internationale Federatie voor de mensenrechten (FIDH), arbitrair was en "strijdig met artikel 20, lid 1, van de Universele Verklaring van de rechten van de mens en artikel 22 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten";
- an. Belarus dringend op te roepen een permanente uitnodiging uit te spreken voor alle speciale procedures van de VN en de speciale VN-rapporteur voor de mensenrechtensituatie uit te nodigen het land te bezoeken;
- ao. de Belarussische autoriteiten te verplichten om de strafrechtelijke aansprakelijkheid voor het ontvangen van buitenlandse subsidies te schrappen en om toe te staan dat organisaties tegoeden bij buitenlandse banken aanhouden;
- ap. te overwegen de afgifte van visa te vergemakkelijken en de visumkosten te verlagen van 60 euro tot een voor Belarussische burgers betaalbaar bedrag, daarbij ten volle gebruikmakend van de flexibele mogelijkheden die de Visumcode nu al biedt, o.a. het gratis of tegen verlaagd tarief afgeven van een visum voor een kort verblijf, met name voor jongeren, teneinde persoonlijke contacten mogelijk te maken en te intensifiëren en te helpen voorkomen dat Belarussische burgers verder in een isolement terechtkomen; tevens te overwegen om eenzijdig het visumtarief voor een verblijf van langere duur te verlagen of af te schaffen, met visumvrijheid als doelstelling voor de lange termijn;
- aq. de Belarussische autoriteiten te verzoeken onderhandelingen met de EU aan te gaan over overeenkomsten inzake de versoepeling van de afgifte van visa en de terugname van personen, om op lange termijn tot een visumvrije regeling te komen ter bevordering van de intermenselijke contacten, en dringend maatregelen te nemen met het oog op de uitvoering van akkoorden met Polen en Litouwen inzake lokaal grensverkeer;
- ar. de samenwerking tussen steden en gemeenten in de EU en Belarus te stimuleren en daarbij gebruik te maken van de goede praktijken in een aantal EU-lidstaten, en meer in het bijzonder Polen, Litouwen en Letland;

- as. ernaar te streven in de EU meer onderwijs- en onderzoeksmogelijkheden voor Belarussen te bieden op het vlak van hoger, informeel en volwassenenonderwijs; een stageprogramma voor jonge Belarussische professionals bij EU-instellingen en andere internationale organisaties op te zetten en te ondersteunen; verdere steun te verlenen aan de Europese Universiteit van Menswetenschappen, en in Belarus onderwijs- en beroepsopleidingsprogramma's te ontwikkelen en te ondersteunen; een adequate en blijvende financiering te verzekeren van het programma Erasmus Mundus voor Belarussische studenten;
  - at. actief te zoeken naar mogelijkheden om met Belarus een dialoog aan te gaan over een ingrijpende hervorming van zijn hogeronderwijsstelsel, die met name gericht is op academische vrijheid, institutionele autonomie en studentenparticipatie, zodat Belarus uiteindelijk kan toetreden tot de Europese hogeronderwijsruimte (het Bolognaproces);
2. verzoekt zijn Voorzitter deze aanbeveling te doen toekomen aan de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid/vicevoorzitter van de Commissie (HV/VV), de EDEO, de Raad, de Commissie en de lidstaten.

UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE

Datum goedkeuring	9.7.2013
Uitslag eindstemming	+: 55 -: 1 0: 5
Bij de eindstemming aanwezige leden	Franziska Katharina Brantner, Elmar Brok, Jerzy Buzek, Tarja Cronberg, Arnaud Danjean, Susy De Martini, Mark Demesmaeker, Marietta Giannakou, Ana Gomes, Takis Hadjigeorgiou, Liisa Jaakonsaari, Anneli Jäätteenmäki, Tunne Kelam, Evgeni Kirilov, Maria Eleni Koppa, Andrey Kovatchev, Paweł Robert Kowal, Wolfgang Kreissl-Dörfler, Eduard Kukan, Vytautas Landsbergis, Sabine Lösing, Marusya Lyubcheva, Willy Meyer, Francisco José Millán Mon, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Raimon Obiols, Ria Oomen-Ruijten, Justas Vincas Paleckis, Hans-Gert Pöttering, Cristian Dan Preda, Libor Rouček, Tokia Saïfi, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Nikolaos Salavrakos, Jacek Saryusz-Wolski, György Schöpflin, Werner Schulz, Sophocles Sophocleous, Laurence J.A.J. Stassen, Davor Ivo Stier, Charles Tannock, Eleni Theoharous, Geoffrey Van Orden, Nikola Vuljanić, Sir Graham Watson, Boris Zala, Karim Zéribi
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)	Adam Bielan, Marije Cornelissen, Göran Färm, Diogo Feio, Knut Fleckenstein, Jörg Leichtfried, Doris Pack, Jacek Protasiewicz, Marietje Schaake, Helmut Scholz
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervanger(s) (art. 187, lid 2)	Pat the Cope Gallagher, Jan Kozłowski, Marek Henryk Migalski, Sandra Petrović Jakovina